SAMHÄLLSUTVECKLINGSKONTOR SAM
VA-chef
Sara Dahlgren

STADSBYGGNADSNÄMNDEN
2022-10-18

VA-taxa för Täby kommun

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa *VA-taxa* daterad den 12 september 2022.
2. Kommunfullmäktige beslutar att fastställd *VA-taxa* ska gälla från den 1 januari 2023.
3. Kommunfullmäktige beslutar att fastställd *VA-taxa* ska ersätta tidigare taxa beslutad av kommunfullmäktige den 22 november 2021, § 191.

Sammanfattning

VA-verksamhetens intäkter ska täcka kostnaderna och består av bruknings-avgifter och periodiserade anläggningsavgifter.

Resultatfonden (tidigare års ackumulerade resultat) prognostiseras att, inklusive 2022 års prognostiserade resultat på minus 6,3 mnkr, uppgå till 4,2 mnkr. I budgeten för år 2023 har det budgeterats för ett negativt resultat med 8,0 mnkr vilket skulle göra att resultatfonden vid slutet av 2023 uppgår till minus 3,8 mnkr.

I förslaget till VA-taxa, som ska gälla från 1 januari 2023, föreslås en höjning av brukningsavgifterna med 13% jämfört med 2022 års taxa.

Ärendet

VA-huvudmannens rättigheter och skyldigheter är till huvuddelen reglerat i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Avgifterna får bestämmas som

anläggningsavgifter (engångsavgifter) och brukningsavgifter (periodiska avgifter). Avgifterna får inte överskrida kostnaderna för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen.

Tillfälliga överskott i VA-verksamheten under något eller några år kan förenas med självkostnadsprincipen, om de sett över en längre period uppvägs av andra års underskott. Över- och underskott bör i princip jämnas ut inom tre år genom en taxejustering.

I bilaga *VA-taxa*, daterad den 12 september 2022, redogörs för samtliga avgifter inom VA-verksamheten.

Brukningsavgifter

För brukningsavgifterna föreslås en höjning med 13% jämfört med år 2022. Resultatfonden (tidigare års ackumulerade resultat) prognostiseras att, inklusive 2022 års prognostiserade resultat på minus 6,3 mnkr, uppgå till 4,2 mnkr. I budgeten för 2023 har det budgeterats för ett negativt resultat med 8,0 mnkr vilket skulle göra att resultatfonden vid slutet av år 2023 uppgår till minus 3,8 mnkr.

Anläggningsavgifter

Ingen ändring av anläggningsavgifter eller övriga avgifter jämfört med år 2022 föreslås.

Taxejämförelse, statistik för år 2022

Svenskt Vatten undersöker VA-taxorna i Sverige årligen och sammanställer statistiken i en rapport. Jämförelse mellan VA-organisationernas taxor möjliggörs genom att använda två s.k. typhus, där typhus A motsvarar en genomsnittlig villa med förbrukning för en familj, medan typhus B motsvarar ett flerfamiljshus med 15 lägenheter.

Taxestatistiken för år 2022 anger en genomsnittlig höjning av brukningsavgifterna i Sverige om 3,9 % (typhus A) samt 3,7 % (typhus B) jämfört med år 2021. Nordmaling och Båstad har höjt sina brukningsavgifter mest med drygt 20%. Ett fåtal kommuner har sänkt sin taxa, ofta efter att man ändrat sin taxekonstruktion. Täby kommuns brukningsavgifter var oförändrade jämfört med år 2021. Täbys jämförelsevis låga brukningsavgifter kan till stor del förklaras av korta ledningslängder per betalande abonnent och stordriftsfördelar inom vattenproduktion och avloppsrening.

För anläggningsavgifterna anger taxestatistiken för år 2022 en genomsnittlig höjning i Sverige om 3,8 % (typhus A) samt 3,2 % (typhus B) jämfört med år 2021. Täby kommuns anläggningsavgifter var oförändrade jämfört med år 2021. I Täby eftersträvas kostnadstäckning genom anläggningsavgift vid utbyggnad av ledningsnätet i nya områden.

	Typhus A (Täby)	**Typhus A (Medel)**	**Typhus B (Täby)**	**Typhus B (Medel)**
Brukningsavgifter (kr/år)	4 729	8 538	49 964	79 540
Anläggningsavgifter (kr)	154 150	161 889	838 400	515 842

**Samtliga siffror är inklusive moms hämtade från Svenskt Vattens statistik och avser 2022*

Taxans utveckling

Svenskt Vatten bedömer att taxorna behöver höjas i landet de närmaste 20 åren för att klara kommande investeringsbehov och kostnadsutveckling. De stora regionala skillnaderna tycks öka med tiden, varför branschorganisationen har lyft behovet av en politisk diskussion i frågan. Årskostnad för typhus A varierar mellan 3 200 kr och 16 000 kr i Sverige, en skillnad på nästan 500% för en i princip identisk tjänst. Spridningen mellan den billigaste och dyraste anläggningsavgiften i landet är ännu större, över 700 %, och beror inte främst på skillnader i kostnader för utbyggnad och anslutning, utan snarare på hur stor andel av denna kostnad som kommunen väljer att täcka genom anläggningsavgiften.

Prisutvecklingen på grund av en förändrad omvärld påverkar VA-verksamheten. Ökade räntor är den enskilt största orsaken till att brukningstaxan behöver höjas. Ränteökningen för den egna verksamheten har gått från budgeterad ränta år 2022 på 0,5% till en prognostiserad ränta på 0,75%. Budgeterad ränta för år 2023 är 1,5%. För år 2024 och år 2025 budgeteras räntan till 2,0% samt 2,5%.

Även Norrvatten och Käppalaförbundet står inför ökade räntekostnader, vilket i sin tur påverkar deras avgifter till medlemskommunerna. Jämfört med budget år 2022 så är den budgeterade ökningen av Täbys kostnader till Norrvatten 32%. Motsvarande siffra för Käppala är 17%. Jämfört med prognostiserat utfall för år 2022 är ökningen 18% för Norrvatten och 10% för Käppala.

För att prognosticera Täbys taxa år 2024 och år 2025 har Norrvattens och Käppalas prognoser använts. Norrvatten prognostiserar en höjning på 3% för respektive år. Käppala prognostiserar en höjning för år 2024 med 7,5% samt 4,5% för år 2025.

VA-verksamheten i Täby står inför stora investeringar. Ledningsnätet är i stort behov av reinvesteringar framöver och flera dagvattenanläggningar behöver anläggas för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Utbyggnaden av nya områden kräver dessutom att kapaciteten inom det befintliga ledningsnätet utökas. Även Käppalaförbundet och Norrvatten står inför stora investeringar då deras anläggningar behöver anpassas för en utökad kravbild samtidigt som de behöver byggas ut för att möta den befolkningstillväxt som medlems-kommunerna står inför. Dessa investeringar kommer leda till höjda brukningsavgifter framöver.

Med målsättning om en jämn ökning av taxan görs en treårsprognos av brukningsavgifterna utifrån nuvarande taxekonstruktion och med de värden som är kända idag.

Resultaträkning	**Budget 2022**	**Prognos 2022**	**Budget 2023**	**Budget 2024**	**Budget 2025**
Ökning av brukningstaxa	0%		13%	13%	13%
Utgående VA-fond (mnkr)	7,4	4,2	-3,8	-5,6	1,1

Med en föreslagen höjning om 13% nästa år budgeteras den utgående VA-fonden år 2023 att uppgå till minus 3,8 mnkr. För att fonden åter ska bli positiv så är prognosen att brukningstaxan behöver höjas med 13% för respektive år.

Föreslagen taxehöjning innebär en årskostnad på 5 344 kr för Typhus A samt 56 455 kr för Typhus B. Jämfört med 2022 innebär det att årskostnaden ökar med 614 kr för Typhus A respektive 6 491 kr för Typhus B.

Jenny Gibson
Samhällsutvecklingschef

Tyra Wikström
Avdelningschef Teknik- och stadsmiljö

Bilagor

- VA-taxa, daterad den 12 september 2022

Expedieras

Kommunstyrelsen

VA-chef Sara Dahlgren